

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет інформаційних технологій, обліку та фінансів
Кафедра фінансів і кредиту

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

ЛАБЕНСЬКА Тетяна Вікторівна

УДК: 330:332

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**«Страховий ринок України: стан та перспективи розвитку в
умовах невизначеності»**

072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Подається на здобуття освітнього ступеня магістра
Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання
ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____Тетяна ЛАБЕНСЬКА

Керівник роботи
ШУБЕНКО Інна Андріївна
к.е.н., доцент

Робота виконана на кафедрі фінансів і кредиту Поліського національного університету

Рецензент:

завідувач кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту Поліського національного університету, д.е.н., проф. Малюга Наталія Михайлівна

Висновок комісії за результатами попереднього захисту:

_____ допустити до захисту _____

Голова комісії _____ Олександр ВІЛЕНЧУК

Висновок кафедри фінансів і кредиту за результатами попереднього захисту:
допустити до захисту.

Протокол засідання кафедри фінансів і кредиту № __ від «__» грудня 2025 р.

Завідувач кафедри фінансів і кредиту _____ Лариса НЕДІЛЬСЬКА

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти Тетяна Вікторівна ЛАБЕНСЬКА захистила кваліфікаційну роботу з оцінкою:

сума балів за 100-бальною шкалою _____,

за університетською шкалою _____

Секретар ЕК _____ Тетяна ТОВСТУХА

«__» грудня 2025 р.

АНОТАЦІЯ

Лабенська Т.В. Страховий ринок України: стан та перспективи розвитку в умовах невизначеності. – *Кваліфікаційна робота на правах рукопису.*

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». – Поліський національний університет, 2025.

У кваліфікаційній роботі викладено теоретико-практичні засади функціонування страхового ринку України в умовах невизначеності, визначено його економічну сутність. Оцінено сучасний стан страхового ринку України за основними кількісними показниками в динаміці. Виокремлено перспективи розвитку страхового ринку України на 2025-2028 роки з урахуванням сучасних викликів, економічної ситуації та потреб населення.

Ключові слова: страховий ринок, регулювання страхового ринку, конкурентна стратегія, прибутковість, саморегулювання, страхування.

SUMMARY

Labenska T.V. Insurance market of Ukraine: state and prospects for development in conditions of uncertainty. – *Qualification work in the form of a manuscript.*

Qualification work for obtaining a master's degree in specialty 072 "Finance, Banking, Insurance and Stock Market". – Polissia National University, 2025.

The qualification work sets out the theoretical and practical principles of the functioning of the insurance market of Ukraine in conditions of uncertainty, determines its economic essence. The current state of the insurance market of Ukraine is assessed according to the main quantitative indicators in dynamics. The prospects for the development of the insurance market of Ukraine for 2025-2028 are highlighted, taking into account current challenges, the economic situation and the needs of the population.

Keywords: insurance market, insurance market regulation, competitive strategy, profitability, self-regulation, insurance.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ.....	8
Висновки до розділу 1.....	12
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФУНКЦІОНУВАННЯ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ.....	13
Висновки до розділу 2.....	18
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ РОЗВИТКУ ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ СТРАХОВОГО РИНКУ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ.....	19
Висновки до розділу 3.....	27
ВИСНОВКИ.....	28
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	31
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми та аналіз останніх досліджень. Сучасні умови функціонування економіки України визначаються високим рівнем невизначеності, що спричинений тривалими воєнними діями, масштабними руйнуваннями інфраструктури, переміщенням значної частини населення та загальним спадом економічної активності. Однією з галузей, яка зазнала істотного впливу внаслідок цих процесів, є страховий ринок – ключовий елемент фінансової системи, що забезпечує захист майнових інтересів громадян та суб'єктів господарювання.

В умовах воєнного стану страхові компанії стикаються з безпрецедентними викликами, серед яких: зростання ризиків, необхідність перегляду існуючих страхових продуктів, адаптація до нових умов ведення бізнесу та забезпечення виконання зобов'язань перед клієнтами. Водночас страхування виступає важливим інструментом часткової стабілізації для населення та підприємств, сприяючи підтриманню економічної стійкості в кризових умовах.

Тема кваліфікаційної роботи є надзвичайно актуальною у зв'язку з потребою здійснення ґрунтовного аналізу трансформацій страхового ринку України в умовах високої невизначеності, визначення ключових проблем його функціонування та пошуку ефективних стратегій розвитку. У сучасних наукових дослідженнях дедалі більше уваги приділяється впливу зовнішніх шоків – зокрема пандемії COVID-19 та збройної агресії – на діяльність страхового сектору. Водночас низка аспектів залишається недостатньо вивченою, серед них: забезпечення фінансової стійкості страхових компаній, їхня адаптація до нових ризиків та прогнозування подальшого розвитку галузі.

Вагомий внесок у дослідження проблематики страхування та його розвитку в Україні й за кордоном зробили такі вчені, як: Внукова Н.М., Журавка О.С., Клапків Ю.М., Майданська О.Т., Прокопчук О.Т., Чорновол А., Табенська Ю., Шубенко І.А., Стойко О.Я.

Мета та завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є дослідження сучасного стану страхового ринку України в умовах невизначеності. Щоб досягти поставленої мети дослідження, слід реалізувати такі завдання:

- розкрити сутність, роль та значення страхового ринку в економіці України;
- дослідити основні показники діяльності страхових компаній у сучасних умовах;
- обґрунтувати перспективи розвитку страхового ринку України та запропонувати напрями його удосконалення.

Об'єкт і предмет дослідження. *Об'єктом дослідження* кваліфікаційної роботи є процес функціонування страхового ринку України як складової фінансової системи держави. *Предметом дослідження* є сукупність теоретико-практичних засад функціонування, трансформації та розвитку страхового ринку України в умовах економічної та політичної невизначеності, спричиненої військовими діями.

Методи дослідження. У ході виконання дослідження було використано комплекс методів, що дав змогу комплексно розглянути стан страхового ринку України в умовах воєнного стану. Методи узагальнення та абстрактно-логічний підхід застосовано для впорядкування інформації про функціонування ринку в ситуації невизначеності. Економіко-статистичні інструменти використано під час аналізу поточного стану страхового ринку України. Метод прогнозування залучено для обчислення очікуваних показників страхових премій і страхових виплат на 2025–2030 роки.

Елементи наукової новизни одержаних результатів полягають у визначенні планових показників розвитку страхового ринку України в умовах невизначеності за методом Монте-Карло.

Перелік публікацій автора за темою досліджень:

1. Вимоги Європейського Союзу до страхового ринку України. Студентські наукові читання 2024. Матеріали конференції першого туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт Поліського

національного університету, 28 листопада 2024 р. Житомир: Поліський національний університет. 2024. С. 115-117.

2. Порівняльна оцінка рівня розвитку страхових ринків країн ЄС. Фінансове забезпечення економіки: матеріали VIII науково практичної студентської конференції, 30 травня 2025 р. Житомир: Поліський університет. 2025. С. 38-40.

3. Сценарний аналіз розвитку страхового ринку України на основі методу Монте-Карло: Інноваційний вектор розвитку обліку, фінансів, аналізу й аудиту в Україні та світі : зб. праць учасників IV Міжнар. наук.-практ. конф. (6-7 листоп. 2025 р.). Житомир: Поліський національний університет, 2025. С. 243-246. (Додаток А)

Практичне значення отриманих результатів. Розроблено прогноз розвитку основних показників ринку в Україні: валових страхових премій і валових страхових виплат за допомогою ППП Excel та методу Монте-Карло.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається із вступу, де написана актуальність теми дослідження, мета, завдання, методи дослідження, практичне значення. У першому розділі розкрито сутність та значення страхового ринку України. Другий розділ стосується аналізу ринку страхового ринку та його особливості в умовах невизначеності. Третій розділ визначає перспективи подальшого функціонування страхового ринку в Україні .

Кваліфікаційна робота викладена на 30 сторінках друкованого тексту, проілюстровано 9 таблицями та 5 рисунків.

РОЗДІЛ 1

СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Страхування є невід’ємною частиною сучасної економічної системи, що виконує функцію не лише інструменту захисту від ризиків, а й важливого чинника стабілізації фінансової сфери. Завдяки страхуванню фізичні особи та суб’єкти господарювання мають змогу зменшити негативний вплив непередбачуваних обставин на їхню діяльність і добробут, отримуючи фінансову компенсацію у випадку настання страхового випадку. Цей механізм забезпечує як індивідуальний, так і суспільний захист, сприяючи збереженню соціальної рівноваги. У цьому розділі розглядається теоретичне підґрунтя страхування, його економічна природа та чинники, що стимулюють розвиток страхового сектору як в Україні, так і на міжнародному рівні.

Страховий ринок являє собою специфічну сферу фінансових відносин, у межах якої предметом обміну виступає унікальна послуга – страховий захист. Саме на цьому ринку формуються попит і пропозиція на страхові продукти, що визначають його структуру та динаміку розвитку [3, с. 116].

Основою діяльності страхового ринку є дві ключові передумови: наявність суспільного попиту на страхові послуги та здатність страховиків задовольнити цей попит. У межах ринку відбувається визнання страхових послуг як економічно значущих, а його головною функцією виступає формування, акумулювання та ефективний розподіл страхового фонду. Отже, страховий ринок можна трактувати як механізм перерозподілу фінансових ресурсів, що забезпечує страхову підтримку для фізичних і юридичних осіб.

Страховий ринок – це система економічних відносин, яка забезпечує купівлю-продаж страхових послуг, формування страхових фондів і їх подальше використання для компенсації збитків у разі настання страхових випадків. У табл. 1.1 представлено основні суб’єкти страхового ринку. Таким чином, ефективне функціонування страхового ринку можливе лише за умови взаємодії та збалансованої роботи всіх цих суб’єктів, де страховики надають послуги,

страхувальники їх купують, посередники сприяють цьому процесу, а держава контролює його дотримання.

Таблиця 1.1

Суб'єкти страхового ринку

Суб'єкт	Характеристика
Страховики	Компанії, що надають страхові послуги.
Страхувальники	Фізичні або юридичні особи, які укладають договори страхування.
Посередники (брокери, агенти)	Допомагають у продажі страхових послуг.
Державні органи регулювання	Контролюють діяльність страхових компаній.

Джерело: розроблено автором на основі [7].

Страховий ринок виконує кілька важливих функцій, які представимо в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Функції страхового ринку

Функції	Характеристика
Фінансовий захист населення та бізнесу	Страхування мінімізує економічні наслідки непередбачуваних подій.
Акумуляція коштів і їх інвестування	Страховики вкладають страхові резерви у фондові ринки, нерухомість, банківський сектор.
Підвищення рівня довіри в суспільстві	Страхові гарантії сприяють стабільності бізнесу
Зниження соціальної напруги	Страхові виплати допомагають людям у складних життєвих ситуаціях (хвороба, нещасний випадок, втрата майна)

Джерело: розроблено автором на основі [7, 37].

Страховий ринок є системно важливою ланкою в економіці, яка одночасно забезпечує захист від ризиків, фінансує економіку через інвестиції та сприяє соціальній стабільності та суспільній довірі. Страхові компанії акумулюють внески страхувальників у спеціальних резервах, з яких виплачують компенсації у разі настання страхових випадків. Страхові компанії не зберігають всі кошти в «готівці» – вони активно інвестують у різні галузі економіки, що сприяє її зростанню. Деякі види страхування (наприклад, страхування життя з накопиченням) дозволяють накопичувати кошти на майбутнє, що стимулює

культуру заощаджень серед населення [16]. Страхові компанії та державні органи контролюють рівень ризиків у різних секторах економіки, впливаючи на фінансову дисципліну бізнесу.

Головне завдання страхування – розподіл ризику між великою кількістю страхувальників. Це дозволяє мінімізувати фінансові втрати для окремих осіб та компаній. Приклад: Якщо страхова компанія має 10 000 клієнтів, які застрахували автомобілі від аварій, лише частина з них потрапить у ДТП. Внески всіх клієнтів формують резерв, з якого покриваються збитки постраждалих. Розглянемо види страхування в табл. 1.3.

Таблиця 1.3

Види страхування

Види	Характеристика
За формою проведення	
Обов'язкове	Передбачене законодавством (наприклад, страхування цивільної відповідальності водіїв)
Добровільне	Укладається за бажанням страхувальника
За об'єктом страхування	
Майнове страхування	Страхування нерухомості, транспорту, техніки.
Особисте страхування	Страхування життя, здоров'я, медичне страхування
Страхування відповідальності	Страхування відповідальності перед третіми особами
Фінансове страхування	Страхування інвестицій, депозитів, кредитів

Джерело: розроблено автором на основі [7].

Держава здійснює регулювання страхового ринку через:

1. Ліцензування – видача дозволів на страхову діяльність.
2. Контроль за фінансовою стабільністю страхових компаній.
3. Захист прав страхувальників – запобігання шахрайству, забезпечення виплат.
4. Розвиток страхової культури – стимулювання страхування серед населення.

Основні законодавчі акти, що регулюють страховий ринок в Україні: Закон України "Про страхування", Цивільний кодекс України, нормативні акти Національного банку України [27].

Страховий ринок є важливим механізмом перерозподілу фінансових ризиків і забезпечення економічної стабільності. Він виконує низку ключових функцій, зокрема фінансовий захист населення, акумуляцію капіталу та стимулювання інвестицій.

Розвиток страхового сектору як в Україні, так і на міжнародному рівні обумовлений низкою ключових чинників. Одним із провідних є підвищення рівня добробуту населення та зростання його фінансової обізнаності, що сприяє формуванню стійкого попиту на страхові послуги. Громадяни дедалі більше усвідомлюють наявні ризики, які можуть вплинути на їхнє життя, здоров'я чи майновий стан, і прагнуть забезпечити фінансовий захист.

Важливу роль у стимулюванні розвитку страхового ринку відіграють законодавчі зміни. Зокрема, запровадження обов'язкових видів страхування – таких як автострахування чи страхування цивільної відповідальності – відкриває нові можливості для страховиків і розширює ринкову базу. Це сприяє активізації конкуренції між страховими компаніями, що, своєю чергою, веде до підвищення якості страхових послуг та клієнтського сервісу [1, с. 422]. Крім того, оновлення нормативно-правової бази може передбачати впровадження нових страхових продуктів, які відповідають актуальним потребам суспільства.

Науковці наголошують, що у нинішніх умовах «...Один із ключових механізмів, що має допомогти зменшити негативні наслідки кризових явищ, — це інститут страхування, проте в умовах сучасної ситуації цей інститут також зазнає впливу різних кризових факторів. ...» [38, с. 424].

Сучасний технологічний прогрес відкриває широкі перспективи для розвитку страхового бізнесу. Застосування інструментів аналізу великих даних, штучного інтелекту та цифрової аналітики дозволяє страховим компаніям здійснювати більш точну оцінку ризиків, що сприяє оптимізації страхових тарифів для клієнтів та підвищенню якості обслуговування. Зокрема, впровадження онлайн-платформ і мобільних застосунків робить страхові послуги більш доступними, дозволяючи користувачам оперативно отримувати консультації, оформлювати договори страхування та подавати заявки на

відшкодування, що не лише покращать клієнтський досвід, але й сприяють зниженню операційних витрат страховиків.

Висновки до розділу 1

1. Страховий ринок є важливою складовою фінансової системи, оскільки забезпечує її стійкість і сприяє економічному розвитку держави. Накопичуючи значні обсяги коштів, страхові компанії отримують можливість інвестувати їх у різні сфери економіки, що стимулює ділову активність і впровадження нових технологій та інновацій.

2. Для суб'єктів господарювання страховий ринок створює умови для реалізації нових проєктів без надмірного ризику втрати активів, оскільки у разі виникнення несприятливих обставин вони можуть розраховувати на фінансову компенсацію. Це, своєю чергою, формує сприятливе середовище для розвитку бізнесу та підвищення економічної активності.

3. Страховий ринок виконує не лише функцію захисту від ризиків, але й виступає стабілізуючим чинником для економіки, що набуває особливого значення в умовах соціально-економічної нестабільності, зокрема під час військових конфліктів. Його економічна сутність охоплює як індивідуальний фінансовий захист, так і стимулювання інвестиційних процесів, що позитивно впливає на загальне економічне зростання.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФУНКЦІОНУВАННЯ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну, що розпочалося 24 лютого 2022 р., стало потужним викликом для всіх сфер суспільного життя, зокрема для економіки. В умовах військової агресії виникла нагальна потреба у формуванні ефективної державної політики, спрямованої на протидію зовнішнім загрозам, а також у трансформації ключових економічних і господарських процесів [9].

Страховий сектор України зазнав значного впливу внаслідок окупації територій, руйнування інфраструктури, переміщення бізнесу та скорочення кількості центрів обслуговування клієнтів. Особливо складною стала ситуація для компаній, що здійснюють страхування життя: зменшення обсягів страхових внесків, обмежений доступ до офісів і документації, а також труднощі з виплатами у випадках смерті застрахованих осіб на тимчасово окупованих територіях.

На початку повномасштабної війни страховики зіткнулися з низкою критичних проблем, серед яких переміщення персоналу, організація дистанційної роботи, розірвання договорів страхування та відтермінування страхових платежів. Усі ці чинники негативно позначилися на загальному стані страхового ринку, спричинивши зниження надходжень страхових премій, втрату об'єктів нерухомості та ускладнення процесу врегулювання страхових випадків, особливо в зонах активних бойових дій.

Водночас досвід, накопичений під час пандемії COVID-19, дозволив страховим компаніям оперативно адаптуватися до нових умов, перейти на дистанційний формат роботи та скористатися рекомендаціями Національного банку України щодо спрощення процедур врегулювання страхових випадків. Це сприяло збереженню функціональності страхового ринку навіть у надзвичайних умовах воєнного стану [12, с. 111].

Кількість страхових компаній, які функціонують на ринку, є важливим індикатором його розвитку та насиченості. Загальна динаміка чисельності страховиків, що працюють у сфері українських страхових послуг, представлена в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

**Динаміка кількості страхових компаній на страховому ринку
України у 2022-2024 рр.,од.**

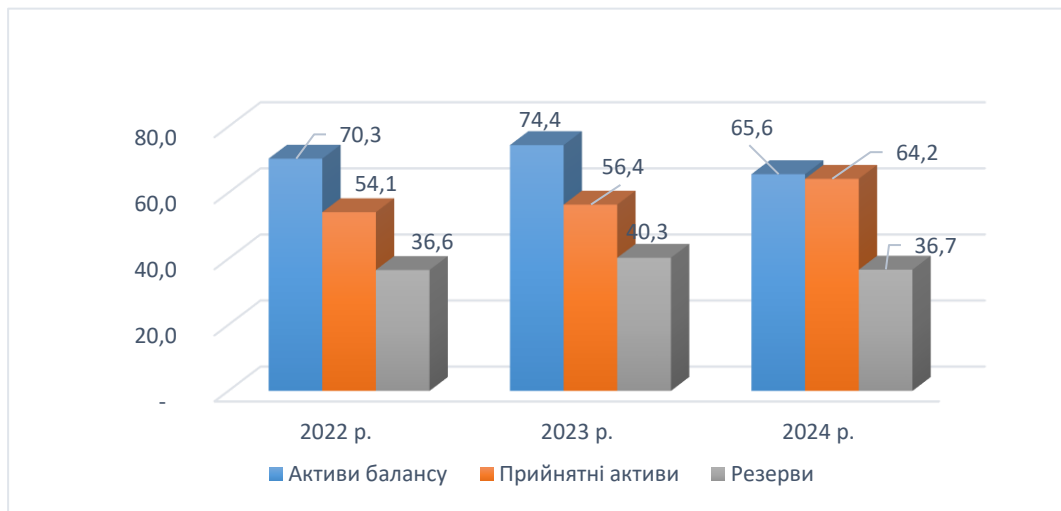
Показники	2022 р.	2023 р.	2024 р.	Зміни 2024 р. до 2022 р.
Всього страховиків	128	101	65	-63
Non-life	116	89	55	-61
Life	12	12	10	-2

Джерело: складено за даними [24].

У 2022–2024 роках страховий ринок України зазнав суттєвого звуження: число страхових компаній скоротилося на 63, що становить майже 48% від їх кількості у 2022 році.

Майже всі втрати припали на ризикове страхування (Non-life), де з ринку пішла 61 компанія, тоді як кількість страховиків життя (Life) скоротилася лише на 2. Це різке зменшення вказує на активний процес очищення та консолідації. Подальша стабільність і зростання галузі прямо корелюватимуть з макроекономічною ситуацією та успішністю адаптації сстраховиків.

Аналіз ринку вказує на його високу асиметрію: у 2024 р. ризикове страхування (Non-life) займає майже 90% обсягу. Ця перевага відображає пріоритетний попит на страхування від короткострокових ризиків (майно, здоров’я) над накопичувальними інструментами. Сегмент накопичувального страхування залишається обмеженим за кількістю його постачальників. Тенденції ринкової структури мають прямий вплив на фінансове становище учасників. Рис. 2.1 ілюструє динаміку активів і резервів страховиків у 2022-2024 рр., що є ключовим індикатором їхньої платоспроможності та можливості покривати страхові випадки. Проаналізуємо динаміку активів і резервів страховиків (рис 2.1).

**Рис. 2.1 Динаміка активів і резервів страховиків в Україні у 2022-2024 рр.,
млрд грн**

Джерело: складено за даними [24].

У період з 2022 р. по 2024 р. фіксувалася нестабільність ключових показників українських страховиків. Активи балансу досягли піку в 2023 році 74,4 млрд грн, але різко знизилися у 2024 році до 65,6 млрд грн, що відображає скорочення фінансових ресурсів. Схожий спад, після короткого підйому, відбувся з прийнятними активами з 56,4 млрд грн у 2023 р. до 64,2 млрд грн у 2024 р. та резервами з 40,3 млрд грн до 36,6 млрд грн. Такі несприятливі тенденції можуть зумовлюватися економічними викликами, трансформацією ринку та зменшенням кількості страховиків.

Аналіз основних показників страхового ринку України за 2022-2024 рр., представлений на рис. 2.2, показує зростання ключових фінансових потоків. За цей час валові страхові премії зросли від 35735 млн грн у 2022 р. до 47065 млн грн у 2024 р. Слід зазначити, що валові страхові виплати демонстрували синхронне збільшення, досягнувши 16867 млн грн у 2024 році порівняно з 13001 млн грн у 2022 році. Збільшення виплат призвело до зростання рівня виплат відносно зібраних премій. Рівень валових виплат зріс з 32,82% до 35,9%, тоді як рівень чистих виплат досяг 36,4% у 2024 році.

Ця динаміка підкреслює зміцнення страхового ринку, що виражається у збільшенні надходжень та одночасному підвищенні обсягу виконаних зобов'язань перед клієнтами, що є ознакою зростаючої довіри.

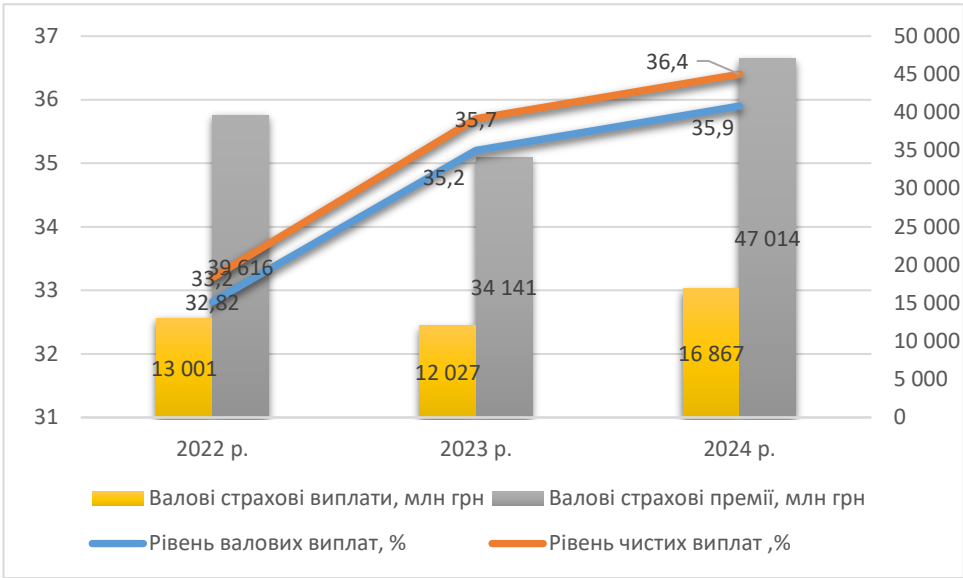

Рис. 2.2 Динаміка валових страхових премій страховиків, виплат та рівня виплат в Україні у 2022-2024 рр.

Джерело: побудовано за даними [24].

Рис. 2.3 ілюструє динаміку валових премій та виплат за видами страхування за 2024 рік.

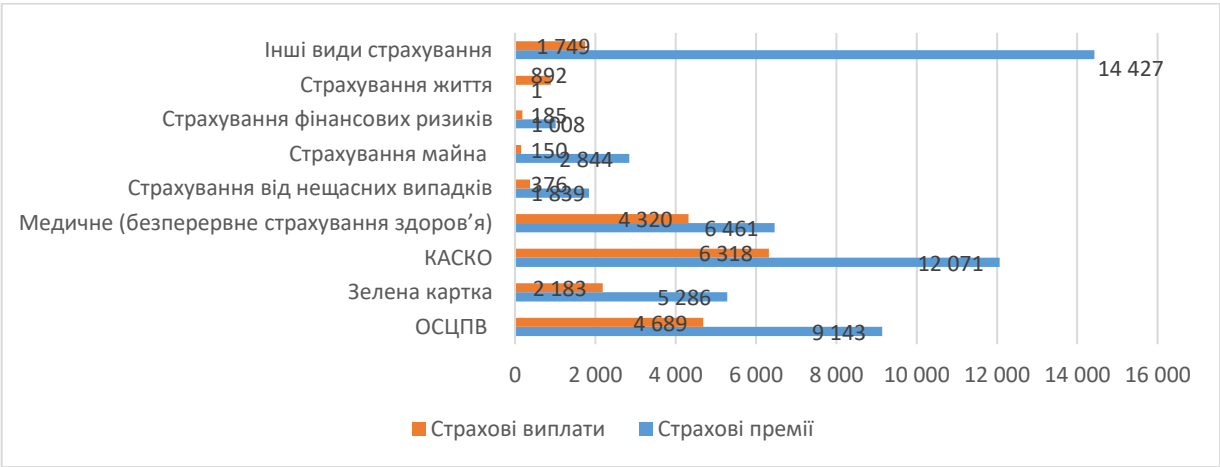

Рис. 2.3 Динаміка валових премій та валових виплат в розрізі видів страхування в 2024 р., млрд грн

Джерело: побудовано за даними [24].

На рис. 2.3 відображено динаміку валових премій і виплат, класифікованих за видами страхування, за підсумками 2024 року. Домінуючим джерелом надходжень є “інші види страхування”, що підтверджує значну питому вагу цього сегмента в структурі ринку. При цьому значні обсяги премій, отримані від

ОСЦПВ і КАСКО, сигналізують про суттєвий рівень попиту на продукти страхування транспортних засобів.

Аналіз співвідношення валових премій і виплат показує значну різницю в рівні збитковості між окремими видами страхування, особливо в сегментах майнового страхування та страхування від нещасних випадків. Підсумовуючи, дослідження свідчить, що у 2024 році ринок страхових послуг функціонував у режимі певного балансу між фінансовими надходженнями та зобов’язаннями, хоча рентабельність його складових була неоднаковою.

У табл. 2.2 представлено фінансові результати п’яти страхових компаній, які за 2024 р. отримали найбільший чистий прибуток..

Таблиця 2.2

Найбільш прибуткові страхові компанії в Україні за 2024 р.

Страхові компанії	Прийнятні активи, тис. грн	Чистий прибуток, тис. грн	Рентабельність активів, %
ПрАТ «МетЛайф»	5156184,0	349595,0	6,78
АТ «СК «АРКС»	4323716,4	287453,5	6,65
ПрАТ «СК «УНІКА»	3216136,0	270251,5	8,40
АТ «СК «ІНГО»	2606035,0	147547,0	5,66
АТ «СГ «ТАС»	3380842,8	129019,0	3,82

Джерело: розраховано за даними [25].

За підсумками 2024 року, ПрАТ «МетЛайф» є найбільшою за розміром активів і лідером за абсолютним значенням чистого прибутку. Однак, компанією з найбільш ефективним використанням своїх активів, про що свідчить високий показник рентабельності активів, є ПрАТ «СК «УНІКА» – 8,40%. Це підкреслює, що не завжди найбільша компанія за розміром активів чи прибутком є найбільш ефективною. АТ «СГ «ТАС» демонструє найнижчі показники як чистого прибутку, так і рентабельності активів серед цих п’яти найбільш прибуткових компаній.

За результатами 2024 р. 34 страхові компанії порушували хоча б одну з нормативних вимог – щодо капіталу платоспроможності та мінімального капіталу. Дві третини таких компаній надали Національному банку України плани відновлення діяльності та фінансування, які мають стати основою для

стабілізації їхнього фінансового стану. Водночас близько третини порушників або вже залишили ринок, або перебувають у процесі добровільного виходу відповідно до погоджених планів, або ж виводяться з ринку примусово через неспроможність виконувати регуляторні вимоги.

Висновки до розділу 2

1. Проаналізувавши розвиток страхового ринку України у 2022-2024 рр., встановлено, що галузь зазнала суттєвого скорочення: кількість страховиків зменшилася майже на 48% – зі 128 у 2022 р. до 65 у 2024 р., особливо у сегменті Non-life (– 61 компанія). Попри це, основні фінансові показники продемонстрували зростання: валові страхові премії підвищилися з 35,7 млрд грн до 47,1 млрд грн, а виплати — з 13,0 до 16,9 млрд грн. Водночас активи знизилися до 65,6 млрд грн, а страхові резерви – до 36,6 млрд грн, що вказує на підвищену вразливість ринку та потребу у зміцненні платоспроможності.

2. Узагальнивши структурні та фінансові характеристики страхового ринку, виявлено значну асиметрію: близько 90% премій формує сегмент Non-life, а ефективність компаній суттєво відрізняється. Так, ПрАТ «МетЛайф» отримало найбільший прибуток (349,6 млн грн), тоді як найвищу рентабельність активів зафіксовано в «УНІКА» (8,40%). При цьому 34 компанії порушили нормативи платоспроможності, що підкреслює важливість посиленого контролю з боку НБУ. Загалом ринок довів здатність адаптуватися: зростання премій і виплат підтверджує збереження попиту, але значна варіативність активів і резервів вимагає подальшої модернізації та зміцнення фінансової стійкості страховиків.

РОЗДІЛ 3

ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ РОЗВИТКУ ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ СТРАХОВОГО РИНКУ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Воєнний стан істотно вплинув на роботу страхового ринку України. Зміни в економічному середовищі, зростання рівня ризиків та зниження фінансових можливостей населення змусили страховиків коригувати свої стратегії, оптимізуючи витрати та переглядаючи підходи до розробки страхових продуктів. Водночас залишаються стабільний попит на страхові послуги, що створює умови для поступового відновлення та розвитку галузі.

Перспективи розвитку страхового ринку України в умовах невизначеності, викликаной військовими діями, економічною кризою та політичною нестабільністю, залежать від кількох ключових факторів. Зокрема, основні показники розвитку ринку – кількість страховиків, обсяги премій і виплат, рівень платоспроможності компаній – мають потенціал для адаптації до нових умов, але цей процес потребує комплексних змін та стратегічних кроків з боку учасників ринку і держави. Вивчивши ринок страхування в Україні, ми визначили основні напрямки його розвитку:

Оскільки за період з 2022 до 2024 року ринок зазнав значного скорочення страховиків, можна очікувати подальшу тенденцію до очищення ринку. Це, з одного боку, може призвести до зменшення конкуренції, що позначиться на зростанні концентрації ринку та виході менш ефективних гравців. З іншого боку, зниження кількості компаній може покращити фінансову стабільність і платоспроможність великих страховиків, що здатні ефективно працювати в умовах кризових ситуацій.

Платоспроможність страховиків є критичним аспектом розвитку ринку. В умовах високої невизначеності та економічних труднощів для страхових компаній важливо зберегти достатній рівень фінансових резервів і капіталу для покриття потенційних виплат. Зростання кількості компаній, що порушують нормативні вимоги щодо капіталу, свідчить про необхідність посилення

контролю та регулювання з боку Національного банку України та інших державних органів. Перспективи поліпшення платоспроможності можуть бути пов'язані з більш суворими вимогами до фінансових резервів, зокрема, щодо розміру мінімального капіталу і резервів на виплату страхових випадків. У той же час, нові інструменти фінансування, такі як інвестиції в цифрові технології, можуть покращити ефективність управління активами страховиків.

В умовах невизначеності цифрові технології можуть стати важливим фактором розвитку страхового ринку. Страхові компанії повинні активно впроваджувати інноваційні технології для зниження операційних витрат, покращення обслуговування клієнтів та прискорення процесу врегулювання страхових випадків. Зокрема, дистанційне оформлення договорів, автоматизація процесів, використання великих даних та штучного інтелекту для оцінки ризиків і прогнозування збитків можуть підвищити ефективність страхових компаній і зробити їх послуги більш доступними для споживачів. Оскільки цифрові продукти можуть забезпечити страхування в режимі реального часу, вони можуть залучити нових клієнтів, особливо серед молоді та осіб, що проживають в зонах активних бойових дій або інших небезпечних умовах.

Ключовим фактором для стабільного розвитку страхового ринку в Україні буде ефективна державна політика, яка включатиме: підвищення рівня нагляду за діяльністю страховиків; стимулювання інвестицій у галузь через податкові пільги для страхових компаній; забезпечення адаптації нормативно-правової бази до змін, що відбуваються на ринку, зокрема, у контексті війни та економічної нестабільності. Зокрема, вдосконалення регулювання може включати запровадження більш гнучких нормативів щодо капіталу, резервів та фінансових звітів страховиків, що дозволить компаніям легше адаптуватися до нових економічних умов.

Для прогнозування розвитку страхового ринку важливо враховувати не лише тенденції минулих періодів, а й потенційні відхилення ключових показників у майбутньому. Традиційні методи аналізу часто не відображають повною мірою рівень невизначеності, що супроводжує діяльність страховиків.

Саме тому доцільним є використання імітаційних підходів, які дозволяють моделювати широкий спектр сценаріїв та оцінювати можливі ризики й перспективи розвитку галузі [19].

Проведемо імітаційне моделювання методом Монте-Карло основних показників планування розвитку ринку страхування, що передбачає використання статистичних характеристик ключових показників діяльності страховиків для формування набору можливих сценаріїв розвитку ринку. На підставі зібраних даних визначено середні значення, стандартні відхилення, коефіцієнти варіації, а також межі коливань для основних фінансових показників, що наведено у табл. 3.1, що відображає параметри, необхідні для проведення імітаційного моделювання. Серед них – валові страхові премії (СП), страхові відшкодування (СВ), кількість укладених договорів (ДС), активи страховиків (АС) та рівень валових виплат (ВВ). Отримані статистичні характеристики дозволяють оцінити стабільність та варіативність кожного з показників [19].

Таблиця 3.1

**Аналіз результатів планування розвитку страхового ринку України
за методом Монте-Карло**

Показники	Страхові премії	Страхові відшкодування	Договори страхування	Активи страховиків	Валові виплати	Страхові премії
Середнє значення	15,30	616763	86,57	71,46	42,70	15,30
Стандартне відхилення	20,7	4,66	9,74	1,41	4,35	20,7
Коефіцієнт варіації	0,93	0,25	0,12	0,02	0,11	0,93
Мінімум	36,90	14	76,82	70,05	38,35	36,90
Максимум	56,13	23,35	96,31	72,87	47,04	56,13
Ймовірність h (рентабельність ≤ 0)						0,00

Джерело: розраховано за даними [2].

Аналіз даних свідчить, що найвищий рівень варіації демонструють страхові премії (коефіцієнт варіації – 0,93), що вказує на суттєві коливання цього сегмента ринку. Це може бути зумовлено як економічними факторами, так і поведінкою споживачів страхових послуг. Натомість активи страховиків

характеризуються найнижчою варіативністю (0,02), що підтверджує їх стабільність та меншу залежність від короткострокових коливань.

Помірний рівень варіації спостерігається у страхових відшкодуваннях (0,25), кількості укладених договорів (0,12) та рівні валових виплат (0,11). Це свідчить про відносну передбачуваність цих показників та їх важливу роль у забезпеченні стійкості страхової діяльності.

Подальший етап аналізу пов'язаний із побудовою сценаріїв розвитку страхового ринку. Для цього проведено сценарний аналіз результатів імітаційного моделювання, дані якого наведено у табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Ключові параметри розвитку страхового ринку України

Показники	Сценарії		
	Песимістичний	Оптимістичний	Найбільш імовірний
Валові страхові премії, млрд грн	36,9	56,13	15,3
Валові страхові відшкодування, млрд грн	14	23,35	616763
Кількість укладених договорів страхування, тис шт	76,82	96,31	86,57
Активи страховиків, млрд грн	70,05	72,87	71,46
Рівень валових виплат, %	38,35	47,04	42,7
Валові страхові премії, млрд грн	36,9	56,13	15,3

Джерело: розроблено на основі табл.3.1.

Табл. 3.2 демонструє три основні сценарії розвитку: песимістичний, оптимістичний та імовірний. У песимістичному варіанті передбачаються мінімальні значення показників: валові страхові премії – 36,9 млрд грн, страхові відшкодування – 14 млрд грн, кількість договорів – 76,82 тис., активи – 70,05 млрд грн, рівень валових виплат – 38,35%. Оптимістичний сценарій, навпаки, відображає потенційні максимальні можливості ринку: валові премії – 56,13 млрд грн, відшкодування – 23,35 млрд грн, кількість договорів – 96,31 тис., активи – 72,87 млрд грн, а рівень валових виплат зростає до 47,04%. Це свідчить про позитивні перспективи розвитку галузі у разі сприятливої макроекономічної ситуації та підвищення довіри до страхових компаній. Імовірний сценарій відображає середні значення ключових показників, які можна вважати найбільш

реалістичними для короткострокового прогнозування. Так, очікувані валові страхові премії становлять 15,3 млрд грн, страхові відшкодування – 616,8 млн грн, кількість укладених договорів – 86,57 тис., активи – 71,46 млрд грн, а рівень валових виплат сягає 42,7% [19].

Таким чином, метод Монте-Карло дозволяє не лише оцінити середні значення показників, але й сформувати ймовірнісний діапазон їх можливих змін. Це робить його важливим інструментом для прийняття управлінських рішень у страхових компаніях та формування державної політики у сфері регулювання ринку. Результати дослідження підтверджують доцільність застосування сценарного аналізу в умовах високої невизначеності. Використання цього підходу сприяє підвищенню прозорості прогнозування, формуванню гнучких стратегій управління ризиками та забезпеченню фінансової стабільності галузі [19].

Для порівняння методів прогнозування показників розвитку ринку страхування в Україні проведемо прогнозний розрахунок валових страхових премій і виплат з використанням ППП Excel та використовуючи динаміку показників (табл. 3.3 та табл. 3.4).

Як видно з табл. 3.3 аналіз прогнозних розрахунків валових страхових премій які можуть бути зібраними страховиками в Україні на 2025-2030 роки показує, що базовий сценарій передбачає помірне зростання обсягів ринку: від 48,3 млрд грн у 2025 році до 54,7 млрд грн у 2030 році.

Водночас, розрахунки демонструють значний діапазон можливих результатів. Песимістичний сценарій прогнозує різке падіння обсягів до 16,7 млрд грн. Оптимістичний сценарій, навпаки, очікує зростання до 92,6 млрд грн. Така велика різниця в результатах підтверджує високий ступінь невизначеності і безпосередню залежність страхової діяльності від зовнішньополітичної та загальноекономічної кон'юнктури в країні.

Таблиця 3.3

Прогноз валових страхових премій в Україні у 2025-2030 рр.

Часова шкала, рік	Значення, млн грн	Усереднений прогноз млн грн	Песимістичний прогноз, млн грн	Оптимістичний прогноз, млн грн
2014	26 767			
2015	29 736			
2016	35 170			
2017	43 432			
2018	49 367			
2019	53 001			
2020	45 176			
2021	49 708			
2022	39 616			
2023	34 141			
2024	47 014	47 014	47 024	47 114
2025		48 293	32 841	63 774
2026		49 571	27 697	71 453
2027		50 844	24 143	77 653
2028		52 126	21 263	83 088
2029		53 401	18 783	88 032
2030		54 691	16 739	92 642

Джерело: власні розрахунки на основі офіційної статистичної інформації [24].

Наш прогноз валових страхових премій на 2025-2030 рр. наведено на рис.

3.1.

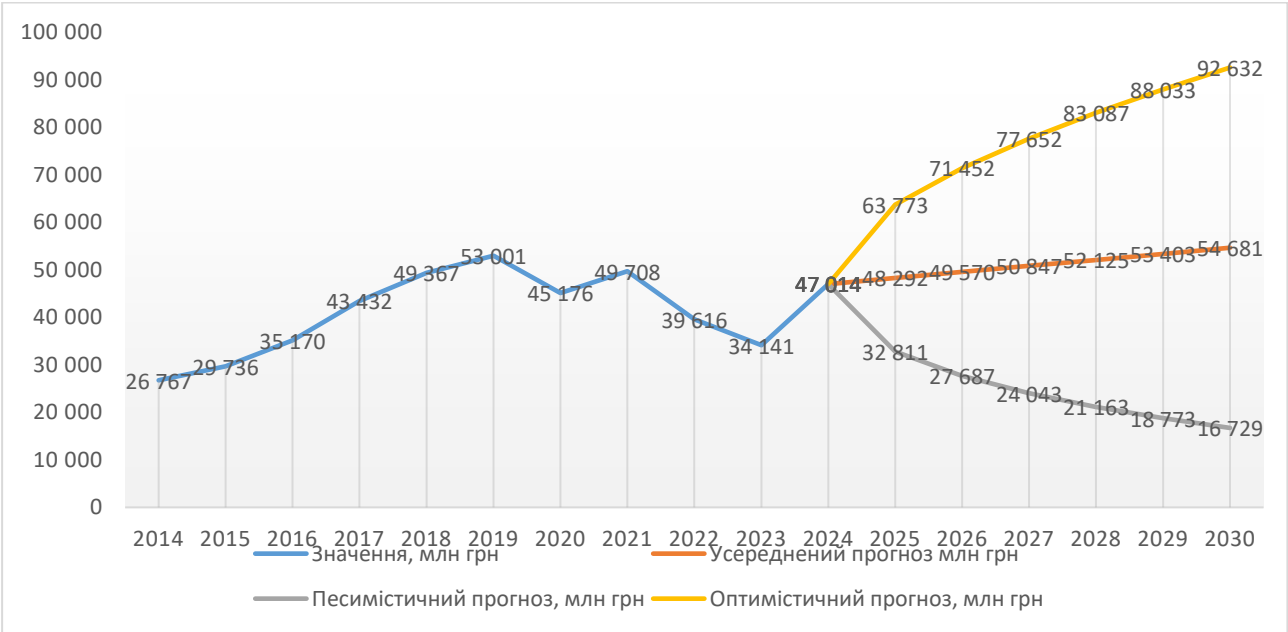

Рис. 3.1 Прогноз валових страхових премій, лінія тренду валових страхових премій у 2025-2030 рр. в Україні, млн грн

Джерело: власні розрахунки на основі офіційної статистичної інформації [24].

Як бачимо із таблиці 3.2 аналіз прогнозних значень валових страхових виплат, які здійснять страховики в Україні за період з 2025 по 2030 рік демонструє тенденцію до збільшення обсягів у межах усіх розроблених сценаріїв.

Базовий сценарій передбачає послідовне зростання показника, який, за очікуваннями, досягне 22,5 млрд грн до 2030 року. Оптимістичний сценарій прогнозує істотно вищі темпи приросту, з потенційним перевищенням рівня 37,5 млрд грн. Натомість, песимістичний сценарій вказує на суттєве сповільнення динаміки, прогнозуючи обсяг лише в 7,6 млрд грн.

Таблиця 3.4

Прогноз валових страхових виплат в Україні у 2025-2030 рр.

Часова шкала, рік	Значення, млн грн	Усереднений прогноз млн грн	Песимістичний прогноз, млн грн	Оптимістичний прогноз, млн грн
2014	5 065			
2015	8 100			
2016	8 839			
2017	10 537			
2018	12 863			
2019	14 338			
2020	14 854			
2021	17 958			
2022	13 001			
2023	12 027			
2024	16 867	16 869	16 867	16 868
2025		17 814	11 180	24 465
2026		18 769	9 817	27 710
2027		19 714	8 951	30 468
2028		20 650	8 328	32 972
2029		21 596	7 889	35 304
2030		22 542	7 594	37 519

Джерело: власні розрахунки на основі офіційної статистичної інформації [24].

Прогнозні показники валових страхових виплат на 2025-2030 роки представлені на рис. 3.2.

Оцінка очікуваних обсягів страхових премій і виплат в Україні на цей період свідчить про поступове відновлення та зростання ринку страхових послуг.

Рис. 3.2 Прогноз валових страхових виплат, лінія тренду валових страхових виплат у 2025-2030 рр. в Україні, млн грн

Джерело: власні розрахунки на основі офіційної статистичної інформації [24].

За сприятливим сценарієм прогнозується значне зростання як страхових премій, так і виплат, що свідчить про перспективи розвитку галузі за умови стабілізації ситуації в країні. Водночас песимістичний варіант передбачає можливе зменшення обсягів ринку через тривалий вплив воєнного стану та економічну нестабільність. Середній сценарій демонструє помірне зростання, відображаючи найбільш імовірний напрямок розвитку страхового ринку в найближчі роки.

Протягом найближчих років подальший поступ галузі буде обумовлений станом національної економіки, політикою держави, рівнем довіри клієнтів та інтеграцією інноваційних технологій. Стабілізація макроекономічних показників та відновлювальні роботи в інфраструктурі, ймовірно, призведуть до зростання інтересу до страхових продуктів серед населення та бізнесу.

Надалі першочерговими завданнями є вдосконалення законодавчої бази, розробка нових страхових продуктів, зокрема тих, що покривають воєнні ризики, та підвищення фінансової свідомості громадян. Адаптація ринку до вимог європейської інтеграції та імплементація стандартів ЄС у роботу українських страховиків матиме вирішальне значення. Таким чином, за належного сприяння

та здатності адаптуватися до викликів, страхування має потенціал стати вагомим каталізатором для відновлення економіки України.

Висновки до розділу 3

1. Перспективи розвитку страхового ринку України в умовах воєнного стану поєднують значні ризики та можливості. Скорочення кількості страховиків у 2022-2024 рр. супроводжується посиленням ролі фінансово стійких компаній. Імітаційне моделювання методом Монте-Карло показало високу варіативність валових премій (коефіцієнт варіації – 0,93) та стабільність активів (0,02). Сценарний аналіз окреслив широкий діапазон можливих результатів: валові премії можуть коливатися від 36,9 млрд грн у песимістичному сценарії до 56,13 млрд грн в оптимістичному, при найбільш імовірному значенні 15,3 млрд грн. Це підтверджує необхідність багатоваріантного прогнозування в умовах невизначеності.

2. Прогноз показників розвитку страхового ринку в Україні на 2025-2030 рр. свідчить про поступове їх зростання: базовий сценарій передбачає збільшення валових премій із 48,3 млрд грн у 2025 р. до 54,7 млрд грн у 2030 р., а валових виплат — від 17,8 млрд грн до 22,5 млрд грн відповідно. Оптимістичні сценарії показують значний потенціал розвитку (до 92,6 млрд грн премій і 37,5 млрд грн виплат), тоді як песимістичні — можливе зниження до 16,7 млрд грн премій і 7,6 млрд грн виплат. Подальше зміцнення ринку залежатиме від завершення бойових дій в Україні, державного регулювання, підтримання платоспроможності компаній та впровадження цифрових технологій, що сприятимуть відновленню та стабілізації галузі.

ВИСНОВКИ

1. Доведено, що страховий ринок – це система економічних відносин, де предметом обміну є страховий захист, що забезпечує купівлю-продаж страхових послуг, формування страхових фондів і їх використання для компенсації збитків. Його головна функція – формування, акумулювання та ефективний розподіл страхового фонду. Страховий ринок виконує низку важливих функцій, зокрема фінансовий захист населення та бізнесу, акумуляцію коштів та їх інвестування у різні галузі економіки (фондові ринки, нерухомість, банківський сектор), а також сприяє зниженню соціальної напруги та підвищенню рівня довіри в суспільстві. Ефективне функціонування страхового ринку можливе лише за умови взаємодії основних суб'єктів: Страховиків (компанії, що надають послуги), Страхувальників (особи, що укладають договори), Посередників (брокери, агенти) та Державних органів регулювання.

2. Визначено, що розвиток страхового ринку стимулюється як соціально-економічними, так і законодавчо-технологічними чинниками. Підвищення добробуту та фінансової обізнаності населення, що формує стійкий попит на захист від ризиків. Законодавчі зміни, включаючи запровадження обов'язкових видів страхування (наприклад, автострахування), що розширює ринкову базу та активізує конкуренцію. Технологічний прогрес страхового ринку, який через застосування ШІ та цифрової аналітики дозволяє точніше оцінювати ризики, оптимізувати тарифи та покращувати клієнтський досвід (онлайн-платформи, мобільні застосунки). Держава відіграє критичну роль у забезпеченні стабільності ринку, здійснюючи ліцензування діяльності, контроль за фінансовою стійкістю компаній та захист прав страхувальників. Основними регуляторними актами в Україні є Закон України "Про страхування", Цивільний кодекс та нормативні акти НБУ.

3. Проаналізовано, що протягом 2022-2024 рр. відбулося різке скорочення кількості страховиків страхового ринку на 63 компанії – це майже на 48% менше порівняно з 2022 р.). Це свідчить про активний процес очищення та об'єднання

ринку. Страховий ринок демонструє високу асиметрію: у 2024 р. ризикове страхування (Non-life) займає майже 90% обсягу. Це відображає пріоритетний попит на страхування від короткострокових ризиків (майно, здоров'я) над накопичувальними інструментами. Проаналізувавши динаміку активів і резервів страховиків за 2022-2024 рр. ми бачимо, що в цей період фіксувалася нестабільність ключових показників: активи та резерви страховиків знизилися у 2024 р. після короткого піку у 2023 р.. Ця динаміка пов'язана зі структурними змінами, економічними труднощами та скороченням числа учасників страхового ринку.

4. Визначено, що у період 2022-2024 рр. на українському страховому ринку зафіксовано зростання валових страхових премій, а саме з 35,7 млрд грн до 47,1 млрд грн та синхронне збільшення валових страхових виплат з 13 млрд грн до 16,9 млрд грн. Це зростання призвело до підвищення рівня валових виплат до 35,9% у 2024 р., підкреслюючи підвищення обсягу виконаних зобов'язань перед клієнтами. Серед найбільш прибуткових компаній страхового ринку лідером за абсолютним чистим прибутком є ПрАТ «МетЛайф», – 349,6 млн грн, але найбільш ефективною за рентабельністю активів є ПрАТ «СК «УНІКА» - 8,40%. Це підкреслює, що не завжди найбільша компанія за розміром активів чи прибутком є найбільш ефективною.

5. Доведено, що для прогнозування страхового ринку важливо враховувати не лише тенденції минулих періодів, а й потенційні відхилення ключових показників у майбутньому. Використано імітаційне моделювання показників розвитку страхового ринку за методом Монте-Карло показало, що страхові премії мають найвищий рівень варіації, коефіцієнт яких становить – 0,93, це зумовлено як економічними факторами, так і поведінкою споживачів страхових послуг. Натомість активи страховиків характеризуються найнижчою варіативністю, підтверджуючи їхню стабільність.

6. Проведено прогнозний розрахунок валових страхових премій і виплат з використанням ППП Excel на 2025-2030 рр. Даний прогноз нам показав, що базовий сценарій передбачає помірне зростання ринку, відображаючи найбільш

вірогідний шлях розвитку. Прогнозується зростання валових премій до 54,7 млрд грн та виплат до 22,5 млрд грн до 2030 року. Оптимістичний сценарій очікує динамічне збільшення обсягів ринку, з потенційним зростанням валових премій до 92,6 млрд грн та виплат до 37,5 млрд грн до 2030 року. Песимістичний сценарій вказує на можливе різке скорочення обсягів, з падінням валових премій до 16,7 млрд грн та виплат до 7,6 млрд грн до 2030 року, що зумовлено тривалим впливом воєнного стану. Оцінка прогнозованих обсягів валових страхових премій і виплат в Україні на 2025-2030 роки свідчить про поступове відновлення та розвиток страхового ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. FinAwards: категорія страхові компанії. URL: <https://finawards.com.ua/> (дата звернення 28.11.2025)
2. Антонів Р. Страхування під час війни. Що змінюється у страхуванні з введенням воєнного стану. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/04/14/685760/> (дата звернення 28.11.2025)
3. Бабенко-Левада В. Г., Скорба О. А. Прогнозування розвитку страхового ринку України: індетерміністський підхід. *Електронне наукове фахове видання «Економіка України»*, 2021. № 12. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/12_2021/103.pdf (дата звернення 28.11.2025)
4. Віленчук О. М. Інноваційні стратегії управління діяльністю страхових компаній: міжнародний та національний контексти. *Науковий вісник Херсонського державного університету*, 2021. Випуск 41. С. 65-70.
5. Внукова Н.М. Сучасний стан та тенденції розвитку страхування в умовах воєнного стану. *Страховий ринок України: виклики в період дії воєнного стану та перспективи подальшого розвитку»: Матеріали доповідей міжнародного науково-практичного круглого столу*. 17.11.2022 р. С. 9-10.
6. Дем'янчук М. А., Дроздина А. А. Інформаційні технології як фактор підвищення конкурентоспроможності страхових компаній. *Модернізація економіки: теоретичні засади та практика реалізації*: матеріали міжнар. наук. практич. конф., Запоріжжя, 2021. С. 145-149.
7. Журавка О. С. Страхування: навчальний посібник. Суми: Сумський державний університет, 2020. 350 с.
8. Заволока Ю. М., Єфременко А. Г., Малащенко Ю. А. Особливості функціонування страхового ринку в умовах сучасної цифрової трансформації. *Економіка і держава*, 2020. № 6. С. 102-106.
9. Качула С. В., Лисяк Л. В., Ляшевський Я. О. Аналіз формування доходу і розподілу прибутку страхових компаній. *Агросвіт*. 2021. №1-2. С. 12-19. 30

10. Клапків Ю. М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 568 с.
11. Клапків Ю. М., Свірський В. С., Щур Р. І. Аналіз сучасних тенденцій у страховому сегменті фінансового ринку України. *Інноваційна економіка*. №3-4. 2021. С. 130-139.
12. Клапків Ю. М. Функції ринку страхових послуг: теоретикометодологічна концептуалізація. *Збірник наукових праць Донецького державного університету управління*. Серія "Економіка". 2017. Т. 18, вип. 301. С. 60–66.
13. Клапків Ю.М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку: монографія. Тернопіль. ТНЕУ, 2020. 568 с.
14. Кнейслер О., Спасів Н., Король С. Новелізаційні тенденції розвитку страхових компаній в Україні. *Світ фінансів*, 2021. № 2(67). С. 106-117.
15. Кондрацька В. В. Теоретичні аспекти функціонування ринку страхових послуг: матеріали XXIII Всеукраїнської студентської конференції «Розвиток системи обліку, аналізу, аудиту та оподаткування в Україні : теорія, методологія, організація» : ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2025. С. 147-149.
16. Кондрацька В. В. Вплив воєнного стану на розвиток ринку страхових послуг в Україні: матеріали IX всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Фінансове забезпечення економіки», 30 травня 2025 р. Житомир: Поліський національний університет. С. 65-68.
17. Конкурентоспроможність страхового ринку України в умовах активізації глобалізаційних процесів: монографія / за редакцією Л. В. Шірінян. К.: Ліра-К, 2020. 406 с.
18. Коцюрба О. Ю., Насипайко Д. С. Страховий ринок України: сучасний стан та проблеми розвитку. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*, 2020. № 5(38). С. 284-291.
19. Лабенська Т.В. Сценарний аналіз розвитку страхового ринку України на основі методу Монте-Карло: Інноваційний вектор розвитку обліку, фінансів, аналізу й аудиту в Україні та світі : зб. праць учасників IV Міжнар. наук.-практ.

конф. (6-7 листоп. 2025 р.). Житомир : Поліський національний університет, 2025. С. 243-246.

20. Лащик І., Кондрат І., Віблій П., Білець В. Страховий ринок України: 31 сучасний стан та перспективи розвитку. *Галицький економічний вісник*, 2020. № 5 (66). С. 34-39.

21. Майданська О. Т. Проблеми розвитку страхування життя в Україні Проблеми розвитку страхування в Україні: *Науковий студентський збірник*. Вип. 3. За заг. ред. проф. Плиси В. Й. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2022. С. 30- 33.

22. Мякушко Т.В. Вимоги Європейського Союзу до страхового ринку України. *Студентські наукові читання 2024*. Матеріали конференції першого туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт Поліського національного університету, 28 листопада 2024 р. Житомир: Поліський національний університет. 2024. С. 115-117.

23. Мякушко Т.В. Порівняльна оцінка рівня розвитку страхових ринків країн ЄС. *Фінансове забезпечення економіки*: матеріали VIII науково практичної студентської конференції, 30 травня 2025 р. Житомир: Поліський університет. 2025. С. 38-40.

24. Наглядова статистика. Офіційний сайт НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (дата звернення 20.11.2025)

25. Офіційний вебсайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. URL: <https://nfp.gov.ua> (дата звернення 25.11.2025)

26. Підсумки діяльності страхових компаній України. URL: <http://www.forinsurer.com.ua>. (дата звернення: 01.12.2025).

27. Про страхування: Закон України від 18.11.2021 р. № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text> (дата звернення: 01.12.2025).

28. Прокопчук О. Т., Клименко В. О. Параметрична схема страхового захисту для аграрного сектору економіки України. *Збірник наукових праць*

Уманського національного університету садівництва. 2023. Вип. 102. Ч. 2 : Економічні науки. С. 60–71. DOI: 10.32782/2415-8240-2023-102-2-60-71

29. Прокопчук О. Т., Улянич Ю. В., Мирошніченко М. М. Цифрова трансформація страхового ринку України. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва / Редкол.: О. О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань: Видавець «Сочінський М. М.», 2022. Вип. 101. Ч. 2 : Економічні науки. С. 152-164

30. Прокопчук О. Т. Особливості цифровізації страхового бізнесу в Україні. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва / Редкол.: О. О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань : Видавець «Сочінський М. М.», 2023. Випуск 103, Ч. 2 : Економічні науки, С. 6-16.

31. Руда О. Л. Розвиток страхового ринку в Україні. *Ефективна економіка*. 2020. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7634> (дата звернення 01.12.2025)

32. Сидорчук І. П. Сучасний стан розвитку страхового ринку в Україні. *Вісник Хмельницького національного університету*, 2022. № 1. С. 130-133.

33. Статистика страхового ринку України. 2024 Рік. URL: <https://forinsurer.com/stat> (дата звернення 27.11.2025)

34. Субачов І. І. Розвиток страхового ринку в Україні як фактору фінансової стабільності економіки. *Фінанси України*. 2020. № 11. С. 34.

35. Тарасенко Д. Л., Тарасенко О. Ю., Мироненко С.П. Аналіз страхового ринку України. *Економіка та суспільство*, 2022. № 40. С. 27-34.

36. Ткаченко Е. О., Цуркан І. М. Інвестиційна діяльність страховиків в умовах воєнного стану в Україні. Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан. 2022. С. 292-294.

37. Чорновол А., Табенська Ю. Стратегічні пріоритети розвитку страхового ринку України. *Фінанси, банківська справа та страхування*, 2022. № С. 122-125.

38. Шубенко І., Стойко О., Доронін Д., Фалімонов С. Детермінанти низького рівня розвитку ринку страхування життя в Україні. *Бізнес Інформ.* 2024. №3. С.305-315.

39. Шубенко І. А., Стойко О. Я. Кризи та їх вплив на стан розвитку ринку страхування в Україні. *Бізнес Інформ.* 2025. №2. С. 423–432. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-2-423-432> (дата звернення 26.11.2025)